

ФОНД ПЕРВОГО ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН - ЛИДЕРА НАЦИИ
СОВЕТ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ

«гек»

**ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ
И ВОСТРЕБОВАННОСТЬ НАУКИ
В СОВРЕМЕННОМ КАЗАХСТАНЕ**

VII Международная научная конференция

Сборник статей
(часть 5)

Общественно-гуманитарные науки

УДК3
ББК 6/8
И 67

ДИСКУССИОННАЯ ПЛОЩАДКА НА ТЕМУ
«РОЛЬ МОЛОДЕЖИ В РЕАЛИЗАЦИИ СТРАТЕГИИ
«КАЗАХСТАН - 2050» В РАМКАХ ОСЕННЕЙ СЕССИИ
МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ СОЦИОЛОГОВ
И СОЦИАЛЬНЫХ РАБОТНИКОВ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

АБДИРАЙЫМОВА Г.С. - Председатель Совета молодых ученых при Фонде Первого Президента Республики Казахстан - Лидера Нации, доктор социологических наук, профессор кафедры социологии и социальной работы КазНУ им. аль-Фараби

ОТВЕТСТВЕННЫЕ РЕДАКТОРЫ:

АМИТОВ С.А. - кандидат социологических наук, доцент кафедры социологии и социальной работы КазНУ им. аль-Фараби

*К,азац Улттыц Университет!
4 курс «Элеуметт жумыс» мамандыгының
студента К,азбекова Айдана
Рылыми жетекші
соц.г.д., проф. Абдирайымова Г.С.*

И 67 **Инновационное развитие и востребованность науки в современном Казахстане: Сб. ст. Междунар. науч. конф.** (г. Алматы, 6 декабря 2013 г.). — Алматы, ИД «Жибекжолы», 2013. — 452 с.

ISBN 978-601-250-204-6

Ч. 5: Общественно-гуманитарные науки.

ISBN 978-601-250-209-1

В настоящий сборник вошли материалы VII Международной научной конференции «Инновационное развитие и востребованность науки в современном Казахстане» (г. Алматы, 6 декабря 2013 года).

Материалы предназначены для молодых ученых, исследователей, преподавателей, студентов и аспирантов, интересующихся проблемами развития современного общества.

Сборник издается в авторской редакции.

**УДК 3
ББК 6/8**

15ВН 978-601-250-209-1 (Ч. 5)
18ВК 978-601-250-204-6

О «Фонд Первого Президента Республики Казахстан - Лидера Нации», 2013

**ЕЦБЕК ТЕРАПИЯСЫ - МУГЕДЕКТЕРМЕН ЭЛЕУМЕТТІК
ЖУМЫСТЫЦ ЭДІСІРЕТШДЕ**

Қдзірп қоғамда мугедек жандар мен мүмкіншілігі шектеуліх тулғалармен элеуметпк жұмыстың теориялық негіздерін қалыптастыру мен зерттеу және тәжірибесін талдау ерекпе әр] күрделі мәселе болып табылады. Бүгінде Қазақстанда мугедектер саны артып отыр және мүмкіншілігі шектеуліх жандардың санының артуына қарамастан оларға элеуметпк, медициналық - элеуметпк, материалдық және т.б. көмек көрсететін мекемелер кемте барады.

Мугедектердің ең маңызды проблемаларының бірі! - олардың қысқартылған еңбекпен қамтылуы болып табылады, бұл мугедектердің психологиялық және материалдық жағдайларына кері әсерін тигізеді!. Ал мугедектердің қоғамда бөлімделуі емгрілж максаты мен мүддесін юке асыруы ете күрделі қарама-қайшылыққа толы.

Элеуметпк турғыдан мугедекпк мәселесі! және оларды элеуметпк қысқарту тек Қазақстанда ғана емес, бұл элемент маңызды проблема болып отыр. Әресе, мугедектермен элеуметпк жұмыстағы еңбек терапиясының маңызы ете зор. Еңбек терапиясы бөлімделу, оқалтудың әдетте ретінде тішмді қалданылады. Бұл

Болысбаева С.М., Нуран Д.Н., Морозова Т.А. ЖАСТАРДЫЦ ДЕНСАУЛЫГЫ ЭЛЕУМЕТТІК МӘСЕЛЕ РЕТШДЕ	80
Бурханова Д.К. ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ СРЕДНЕГО КЛАССА В КАЗАХСТАНЕ	87
Валиева Г.Е., Насимова Г.О. ПОЛИТИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ МОЛОДЕЖИ: МИФ ИЛИ РЕАЛЬНОСТЬ	92
Веревкин А.В. ЭТАПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРОГРАММ И НАЦИОНАЛЬНЫХ МОДЕЛЕЙ	96
Джекебаева М.А. ЭТИКА МЕН ДЕОНТОЛОГИЯНЫЦ КАЗІРП ЗАМАНГЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ	105
Досмурзаева Д.О. ЖАЛГЫЗБАСТЫ А НА ФЕНОМЕН РЕТШДЕ: ГЫЛЫМИ КОНТЕКСТ	111
Ч/ Дуйсенова С.М., Амитов С.А. РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ В МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССАХ	119
Ерболаева А.А. ПРОБАЦИЯ-ЭЛЕУМЕТТІК ИНСТИТУТ РЕТШДЕ	126
Игенбай А.Н., Рысбеков Г.К. САЛТ-ДӘСТУР ЭЛЕУМЕТТІК ИНСТИТУТ РЕТШДЕ	133
Карасева Н.В. ТРУДНОСТИ ВЫБОРА ПРОФЕССИИ ВЫПУСКНИКАМИ ШКОЛ И ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ СТУДЕНТОВ ПЕРВЫХ КУРСОВ	139
Каттабеков А.Н. МЕХАНИЗМЫ ПОДДЕРЖКИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	147
Ч/ Кошекеев Е., Амитов С.А. ЖОО ТУЛЕКТЕРШЦ ЖУМЫСПЕН КДМТЫЛУЫНЫЦ БУГШП КУНП КОРШІСІ	152
Кусаинова А.Н., Садырова М.С. ВЛИЯНИЕ ИНТЕРНЕТА НА СОЦИАЛИЗАЦИЮ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ	158

Кушербай Ф., Эбджерова Г.О. АЗ КАМТЫЛГАН ЭТНИКАЛЫК, ТОПТАРДАГЫ ЖАСӨСПІРІМДЕРДІКАЗІРП КОГАМГА ЭЛЕУМЕТТІК БЕЙІМДЕУ	164
В Кайсарбаева А.М., Амитов С.А. ОТБАСЫЛЫК, СӘТСІЗДІКТЕР ЖАСӨСПІРІМДЕРДІ ДЕВИАНТТЫ МІНЕЗ-Қ,УЛҚЫШЫЦ ФАКТОРЫ РЕТШДЕ	170
Лифанова Т.Ю. ИНФОРМАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В КОНТЕКСТЕ МЕТОДОЛОГИИ СОЦИАЛЬНОЙ ПРОГНОСТИКИ	179
Маутканова Р.М. КАЗАКСТАНДАГЫ МУМКШДІП ШЕКТЕУЛІ ЖАНДАРДЫ ЕЦБЕКПЕН	188
Маясарова А.Т. ЕЛЕУМЕТТЖ МӘСЕЛЕЛЕРДТ ЗЕРТТЕУДЕП ЭЛЕУМЕТТІК БОЛЖАУ ӘДІСШЦ ӨЗТНДІК МӘСЕЛЕЛЕРІ	194
Мелихова О.Е. СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ГРАЖДАНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ	202
Мондашева А.С. КАЗАКСТАНДЫК, ПАТРИОТИЗМ ДАЙЫНДАУДАГЫ ЖАСТАРДЫЦ РОЛІ	211
Муталиев Б.А., Садырова М.С. КӘМЕЛЕТКЕ ТОЛМАГАН ЖАСӨСПІРІМДЕР АРАСЫНДАГЫ КУҚЫК, БУЗУШЫЛЫЦТЫЦ АЛДЫН - АЛУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	219
Н^ран Д.Н., Болысбаева С.М. КАЗАКСТАНДЫК, ЗЕЙНЕТАК^ЫЛЫК, ЖУЙЕНІ МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУДЫЦ НЕПЗП БАГЫТТАРЫ	227
Оразхан Т.О. АҚЫН ДУНИЕТАНЫМЫНЫЦ КАЛЫШТАСУ БАСТАУЛАРЫ. ОТЕЖАН ЖӘНЕ НИЦШЕ	234
Ордабек Е.А., Иватова Л.М. КАЗАХСТАН И ОСНОВЫ ЯДЕРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В ПЕРИОД ХОЛОДНОЙ ВОЙНЫ	242
Отар Э.С. ЭЛЕУМЕТТАНУ ГЫЛЫМЫНЫЦ КАЗАХСТАН ОРТА ТАБЫН ЗЕРТТЕУДЕП МАЦЫЗДЫЛЫГЫ	248
Пахратдинова Б.У., Ж^баназарова Н.С. СТУДЕНТТЕРДЦ ЖОГАРГЫ ОЕ;У ОРНЫНДАГЫ ЭЛЕМЕТТЕНУ	

8. Ярская-Смирнова Е.Р., Романов П.В. Социальная защищенность городской монородительской семьи // Мир России. Т.ХШ. № 2, 2004.

9. Киблицкая М.А. Исповеди одиноких матерей: социологический анализ стратегий выживания и нарушений прав одиноких матерей в переходной экономике с использованием этнографических методов. М: Эслан, 1999.

*Дуйсенова СМ.
КазНУим. аль-Фараби
докторант РНО кафедры
социологии и социальной работы
Амитое С.А. ксоциол.н., доцент*

РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ В МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССАХ

Конец XX - начало XXI в. характеризуется интенсивными социально-политическими и экономическими изменениями, что порождает новую этнополитическую реальность, одним из признаков которой является рост миграций, в том числе этнических. Среди них в последнее время все большую роль играет оралманы. Исследователи начали изучать численность доминирующие группы оралманов и их адаптации в нашем обществе, оралман.

Все начиналось в 1991 году, когда в Казахстан впервые по трудовым договорам переселилось 97 оралманов из Монголии, для упорядочения процессов иммиграции, начиная с 1993 года, была установлена президентская квота для оралманов, которая до настоящего времени остается главным регулирующим механизмом переселения и размещения оралманов в стране.

Оралманы - этнические казахи-репатрианты, переселяющиеся в Казахстан из соседних стран таких, как Китай, Монголия, Узбекистан, Россия, Киргизия, Иран, Афганистан, Пакистан и др. В период после провозглашения независимости общая численность переселившихся в республике Казахстан оралманов составляет выше 800

*Квшекеев Е.
Әлеуметтану мамандығының
I курс магистранты
Ғылыми жетекші I
соц.ғ.к., доцент Амитов С.А.*

ЖОО ТҮЛЕКТЕРДІҢ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУЫНЫҢ БҮГІНГІ ҚОРЫҚСЫ

Жастардың бәсекеге қабілеттілігін қолдау және дамыту Қазақстанның мемлекеттік саясатының ете маңызды стратегиялық басымдығы болып табылады. Бәсекеге қабілетті жастар біздің мемлекетіміздің әлемнің дамыған елу елінің қатарына қосылуына басты кешіл болады. Әлеуметтік бағдарланған мемлекеттік қалыптастыру мен оны әр қарай тұрақты дамуының негізгі факторы факторы ретінде бүгін күнде күрделенген жағдандан жағдайындағы халықаралық талаптар мен стандарттарға жауап беретін отандық, бәсекеге қабілетті жастарды қалыптастыру болып табылады. Осындай жастардың бар болуы ұлтымыздың, азаматтық қоғамның дамуының кеші бола отырып, елімізде демократиялық қрамның базалық, институтын қалыптастырады.

Бәсекеге қабілетті жастарды қалыптастырудағы негізгі фактор ретінде олардың жоғарғы дәрежеде біліктілігі мен экономикалық, нарық жағдайындағы жоғары дәрежеде суранысын айтамыз. Бұндай жастар белсенді азаматтық қрамды қалыптастырып, кез-келген мемлекеттің негізгі бөлігі болып саналатын орта тапты қалыптастырады.

Қазақстан Республикасы статистика агенттігінің 2012 жылығы I қаңтардағы деректері бойынша Қазақстандағы жастардың жалпы саны 44332210 адамды немесе халықтың жалпы санының 27% құрайды. Тап осы жастағы категория қоғамдағы ең, еңкейі де етюр мәселе болып есептелетін жұмыспен қамтылу проблемасына тап болады. Бүгін таңда мемлекет тарапынан жастар жұмыссыздығын азайту мақсатында келесішепдей бағдарламаларды жүзеге асыруда: «Жас мамандар қоры», «Ауыл жастары», «Дипломмен ауылға», «Жастар іс-тәжірибесі». Алайда жыл сайын Қазақстанда жұмыс берушілердің талаптарына сай келмегендіктен бітұрлілердің 20% жұмысқа орналаса алмайды. Еңбек нарығы оқу орынын жаңадан аяқтаған жас мамандар үшін елеулі қиындықтарды тудырады.

2011 жылы 15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың үлесі 8,8 млн адамға жетті (24-34-дейін жастар). Жұмыспен қамтылғандардың, яғни олардың 31 25-34 аралығындағылар құрайды. 2007 және 2011 жылдар аралығында жастардың экономикалық белсенділігі темендеді. 2011 жылы 15-тен 24 жасқа дейін жастардың жұмыспен қамтылуы 95,4% көрсетті [1]-

Жұмыспен қамтылу Қазақстан қоғамындағы жастардың, оның ішінде ЖОО аяқтаған түлектердің мамандығы бойынша жұмысқа орналасуы, жұмыспен қамтылуы еңкейі мәселе болып отыр. Орта оқу орнын аяқтаған жастар ЖОО белгілі-білім мамандық бойынша тусып, еңбек нарығына қарай бет алады. Ал жоғарғы оқу орнын аяқтаған кезде өз мамандығының қазіргі қоғамға аса қажетті мамандық емес екендігін тусып, жұмысқа орналасу барысында қиындықтарға кезігеді. Бұл жағдай ЖОО аяқтаған түлектер үшін жұмыссыздық мәселесін туындатуға себеп болып отыр.

Сондай-ақ біздің мемлекетімізде бюджеттік негізде оқитын бітұрлілердің жұмыспен қамтамасыз ету жүйесі қарастырылмаған. Мысал ретінде келтіретін кететін болсақ 2009 жылы 633 мың студент 145 қазақстандық ЖОО білім алса, олардың ішінде 200 мың Алматыда оқыды, кешішкі ақылы негізде білім алды. Ал 2011-2012 жылдар аралығында ЖОО 160 мың жас маман аяқтаса, 104 мың жұмыспен қамтылып, 75% мамандық бойынша жұмысқа орналасты. 25% өз мамандығынан басқа салада жұмыс істеуге мәжбүр бол-

*Цайсарбаева Л.М.
элеуметпик жу.ныс 4курс студент!
Гылыми жетекшит соц.г.кандидаты
Амитое С.А.*

ОТБАСЫЛЫҚ СӘТСҮДІКТЕР ЖАСЫСШИМДЕРДІң ДЕВИАНТТЫ МШЕЗ-КУЛҚЫШЫҚ ФАКТОРЫ РЕТШДЕ

Бунпн б]здш когамымызда адам жанын аландататын мәселелер кептеп кездесуде. Элеуметтш-экономикалыш жагдайлардыш да салдарынан дуниеге кийн балалар леп де толастамай отыр. Ал кдз^р бала тәрбиес! мен казгрп ем1р ағыны б1р-б1р1мен кабыспай отыр. Девиантты мшез-кульштын, кандай да турл1 формасы болсын, олар б1р-б1р1мен тыгыз байланысты. Сонгы кездер1 жастар тәрбиесшдеп осындай кемшшштердш кец етек алуын тектен-тек окуга деп карауга болмайды. Ол 0м1р шындыгы, бэр1м1здш ОртаК КСМШЛІГІМІЗ. Осы кемшЫктердш нэтижесшде жасесшргмдер арасында девиантты мшез-кульш кептеп кездеседь

Девиантты мшез-кульш деп элеуметпк нормадан ауыткуды айтады, Оны кргамда кабылданган елшемдерге карама-кайшы эрекет жүйесл ретшде аныштайды. Психикалыш эрекетшде езгеру куйш тудыратын улы заттарды колдану девиантты мшез-кульш формасы болып табылады. Осы заттарды колданган кезде ол психикалыш процестерге эсер етедь Девиантты мшез-кульш эртурл1 формада кершгенше қ,арамастан, олардыш барлығы б1р-б1р1мен тыгыз байланысты. Ішпмдис Ішу, наша крдану, агрессивт! мшез-кульш тагы баскалар б1р тутастышты керсетедь Жасвстр1мдердш девиантты

мшез-кулкыныш б1реуш колдануы оныш баска заттарды колднуга деген мумкшджгерш жоғарылата тусед1 [1].

Кандай да б1р ІС-эрекеттш бағалануы оны кдндай да б1р нормамен салыстытру аркылы юке асады. Мәселелш к-эрекетп жш девиантты деп атайды. Белгш элеуметтанушы И.А.Кон девиантты мшез-кулыкты психикалыш денсаулыш, куқыш, мәдениет немесе мораль Калыптарыныш жалпы кабылданган калыптардан ауыткыган эрекет жүйел ер1 ретшде карастырады. Ал В.В.Трифонов зерттеулершде «девиантты мшез-кульшты жасостр1м»-бул кунделнсп педагогикалыш эсерге кене бермейтш, езше унем1 косымша уакыт болт карауды, мугал1мн1ц ер1к-ж1герш, кушш, кажырлы педагогикалыш енбегш кажетсшетш бала» деп аныштама бершед1[2].

Девиантты мшез-кульш ек1 улкен категорияга белшед). Б1ршшцен, бул аныш немесе жасырын психопатологияныш барлығын бтдгретш психикалыш денсаулыш калыптарынан ауыткыган мшез-кульш. Екшшдден, бул элеуметпк, мәдени және куқыштыш калыптарды бузатын элеуметтенбеген мшез-кульш. Мундай эрекеттер аз болса, олар куқыш бузушылык, ал шамадан артыш болса, эр1 жазаланса- кылмыс деп аталынады. Бул жерде делинквентпк (кукыкка карсы) және кылмыстыш Іс-эрекеттер туралы айтышып тур. С.А.Беличева девиантты мшез-кульштын, элеуметпк ауыткуын былайша Ж1ктейд1:

Пайдакунемдж багытта куқыш бузушылыш: материалдык, каржылыш, дуние-мулштш пайда табуга умтылумен байланысты (урлау, тонау, алып-сату, алаяктыш және т.б) жасаган терю к-эрекеттерг;

Агрессиялыш багытта куқыш бузушылык: адамга карсы багытталган эрекеттермен байланысты (балагаттау, бузакылыш, урып-согу, елт1ру,зорлау);

Элеуметпк енжар тип: белсешп ем1р суруден кашуга,азаматтык борышын отеуден кутылуга, жеке және элеуметпк мәселелерд! шешис! келмеуге умтылу (жумыстан, окудан бас Тарту, кезбелж, маскунемдш, нашакорлыш, токсикомания, езше-ез1 кол жумсау).

Элеуметтануда девиантты мшез-кульштын, себебш тусшдр ушш бгрнеше багытка белш карастырады. Р.Мертон, Э. Дюркгеймнш тусштндеп «аномия» угымын (бул деген1м1з бурынгы елшемдер